

Føroya Sosial-Demokrat

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 17

Lýsingarprísir fyri min: 20 oyru á
1. síðu, 15 oyru á 3. og 4. síðu

Levgardagin 24. apríl 1954.

Bláðið verður bílagt á posthúsinum, og
kostar kr. 3,20 + porto um fjórðingsárid

27. árg

5 ÁRA GAMAL DRONGUR SKOTIN VIÐ GJÓGV

Um 6 tíðina mikudagin hendi syndarlig vanlukka við Gjógv, har ein 5 ára gamal smádrongur Georg Joensen varð skotin til avlívís. Funningsbátur var komin at landi fyri at keypa bensin. Bátskipanin fór niðan í bygdina. Meðan smádrongirnir spældu niðri í Gjónni, fann ein 13 ára gamal drongur uppá at taka eina byrsu, sum lá í bátinum. Byrsan var ólodd, men drongurin fekk skjótt fatur á tveimum patrónum, setti tær í og skjeyt. Hann rakti Georg Joensen, ið var deyður á staðnum. Georg var sonur Karl Meinhard Joensen og Lovisu, ið fekk hesi syrgiligu tíðindi borin á Sanatoriumum, har hon hevur ligið síðani seinasta heyst.

Georg verður jarðaður í dag.

FLEIRI SKIP FARIN AVSTAÐ

Aftaná at dómurin var fallin í Keypmannahavn, fóru fleiri skip at hugsa um at fara avstað. Fyrsta skip, ið fór var Gullfinnur. Hann fór tíðliga hómorgunin. Sama dag fóru hinir báðir Vestmannatrolararnir Gullsöki og Kópanes, Varðberg og Norðstjórnar fóru í fyriranáttina. Stjórn Fiskimannafelagsins royndi at steðga Norðstjórnuni, ið lá á Havnini, m. a. var Erl. Patursson umboð og tosaði við manningina; men teir fóru so kortini. Manningin á Stella Argus hevur mynstrað, lógu í gjár á Vestmanna, har Keflavík eisini lá til reiðar at fara. Aðlandi fóru tey aftaná miðnatt.

Vesturskin skuldi eisini fara, men har notaði manningin at fara við. Hann hevur ligið á Havnini nú í tveir dagar.

Av Skálafjörðinum frættist í gjár, at Havborgin hevði kynt og fingið 20 manns, ið fóru til reiðar at fara. Manningin á Columbus fekk boð at koma í gjár. Har hövdu 5 av tí gomlu manningini notað at fara við. Okkum

Javnaðarflokkur stovnaður í Grønlandi.

Fyri stuttum er fyrsti politisk flokkur stovnaður í Grønlandi. Hann hevur fingið heitið: Fremskridtspartiet. Hetta er sosialistiskur flokkur, ið kemur at standa Sosialdemokratiet í Danmark ógvuliga nær sjálvt um stevnan ikki verður rættuliga hin sama av teirri orsök, at víðurskiptini í Grønlandi og Danmark eru rættuliga ólík, hvat eisini hevur sína politisku ávirkan.

Vit ynskja bróðrunum í Grønlandi góða eyndu í komandi tíðum við sínum frigeringararbeiði millum grønlandsar arbeidarar og fiskimenn.

er tó ikki kunnugt, um hesi skip fara av stað nú ella ikki.

Flaggdagurin

er í morgin 25. apríl. Henda dag eigur eingin flaggstong at standa tóm.

Klakksvíkarbátarnir hava ikki fingið nógv í seinastu. Hesa vikuna hava ikki nógvir bátar verið úti. Í gjár fóru teir flestu bátarnir vestanfyri.

Norðoyastevnan.

Av misgávu var komið at standa í seinasta blað, at Norðoyastevnan verður hildin í døgnum 29 og 30 juni. Hetta skuldi sjálvandi vera: mei.

VERÐUR HEDTOFT AT LOYSA LÆKNATRÆTUNA?

Leingi var tað, men endiliga hevur lögmaður ásannað, at tað illa fer at bera til at lata læknaviðurskiptuni í Norðoyum liggja so ógreið, sum tey hava verið tað nú í meira enn eitt ár. Løgting og landsstýrið vildu ikki loysa málið, í hvussu so er ikki á tann hátt, at tað var til frama fyri ynski Norðoyinga. Lögmaður hevur nú biðið Hans Hedtoft, forsetisráðherra, um at royna at fáa eina semju í lag og læknatrætuna endiliga loysta. Hedtoft hevur jattað at tikið sær av málinum um allir myndugleikarnir: landsstýri, lögting, sjúkrahússtjórn, danska og føroyska læknafelagið eru samdir um hetta.

Læknamálið er nú meira enn árs-gamalt. Mikið stríð hevur staðist av hesum máli. Norðoyingar hava roynt at vunnid sær sömdir fyri ynskjunum sínum hjá myndugleikum bæði her á landi og í Danmark, men allastaðni hava teir verið avvístir.

Danska stjórnin hevur ferð eftir ferð sagt frá, at hetta í fyrsta umfari er eitt føroyskt mál, ið føroysku myndugleikarnir hövdu at greiða, men samstundis hevur hon sagt seg til reiðar at gera sitt besta, um lögting og landsstýri heittu á hana.

Lögmaður hevur nú tikið hetta stigið, ið vónandi verður at loysa málið til fullnaðar. Hedtoft hevur í sínum svari boðað frá, at hann í øllum førum vil royna at gera sitt besta fyri einari endaligari loysn av málinum.

Samgonga millum fiskimannafeløgin?

Herfyri skrivaði ein í 14. sept. um, at nú var stundin komin, tá ið Suðuroyar fiskimannafelag átti at ganga saman við Føroya fiskimannafelag, so bæði kundi gerast eitt felag, ið umfataði alt landið. Vit hava nú altið verið fyri einum fullfíggaðum landsfelgskapi millum allar føroyskar fiskimenn og arbeidarar, men illa hevur gingist. Tó lat tað fara á hesum sinni. Tá ið hesin skrivar um, at Suðuroyingar skulu ganga uppí Føroya fiskimannafelag, liggur tað nær nær at spyrja, um vit ikki líka so væl kundu gjørt beint tvørturímóti, soleiðis at fiskimenn norðanfjörðs komu uppí Suðuroyar fiskimannafelag?

Suðuroyingur

Verður bannið í Íslandi avtikið?

Bannið í Íslandi um ikki at avgreiða føroysk fiskiskip har yvirj stendur alsamt við makt, men tað man kortini vera ein ivasurningur, hvussu leingi hetta verður, aftaná at verkfallið nú er dømt óløgligt. Altýðusambandið er uppi í alheims fakfelagskapi, hvat hevur nógv at siga í hesum máli.

Formaðurin í Altýðusambandinum hevur sagt frá, at hann roknar við, at hetta bannið verður avtikið heilt skjótt.

I morgin verður Petur Hans Hansen Norðagötu 75 ár.

Um aftursvar landsstýrisins til fiskimannafelagið

I viðtalu við SOSIALIN í gjár sigur Erlendur Patursson, at tað, ið framhildið verður í svari Landsstýrisins til Fiskimannafelagið ikki er heilt rætt. Hann sigur, at tá ið Landsstýrið tosar um, at teir ikki kunnu midla partanna millum, og um at royna at sleppa fiskimonnum undan møguligari endurgjaldsskyldu eftir gerðadómi, so var tað ikki hetta, ið Fiskimannafelagið vildi hava Landsstýrið at gera.

Á fundinum varð tikið stenografiskt referat av tí, ið sagt varð, og har helt formaður Fiskimannafelagsins fram, at hövuðsmálið var at fáa flotan loystan úr Havn. Hetta var ein landasök, ið ikki bert viðkom fiskimonnum og útgerðarmonnum, men samfelagnum sum heild. Stjóðan í dag er vorðin tann, at útgerðarmenn ikki kunnu lata meira til fólk, ið, og fiskimenn kunnu ikki liva av tí, teir fáa. Samfelagið má tí tryggja fiskimonnum so fræga inntöku, at teir kunnu fara av stað.

Einasti møguleiki fyri at fáa eina broyting, ið kann tryggja monnum livilig kor, er lógtingið. —

Framh. á 4. síðu.

HVUSSU VIÐ LØGTINGINUM?

Aftaná at Landsstýrið hevði avvíst áheitan Fiskimannafelagsins um at kalla tingið saman, uttan so at Fiskimannafelagið beinan vegin avblásti verkfallið, hevur felagið vent sær til teir einstöku tingmennin og biðið teir um hvør í sínum lagi kravt tingið saman. Krevur helmingurin av tingmonnum slíka samankalling, kann tað altið gerast sambært lögtingslógina.

Eftir hesi áheitan skuldi tingið komið saman í dag. Ikki eydnaðist okkum at fáa nakað nærri at vita í gjárkvöldið, men eftir øllum at døma verður hetta av ongum, tá ein meiraltu av tingmonnum ivaleyst stendur aftanfyri landsstýrið í tess stöðu til áheitan Fiskimannafelagsins.

Føroya arbieðarafelag

Nevnd F. A.s hevði fund í gjárkvöldið. Til umrøðu var m. a. verkfallið. Ikki eydnaðist okkum at fáa endaliga úrlitið av fundinum; men samhugarverkfallið verður ivaleyst av ongum tí F. A. kann ikki mala sínum limum til at styðja óløgligum verkfalli.

Norðmenn.

Fyrirakvöldið komu 5 norskir bátar á Havnina eftir fólk. Við størsta bátinum 9 manns. Við hesum sama báti fóru 10 Norðmenn.

ÚTFERÐ

Føramannafelagið ger útfærð í kvöld kl. 8 til Nólsoyar við m/s Trónda. Dansimusikkur verður við og dansistovan í Nólsoy verður opin.

I Suðuroy hava menn sett væl á eplum niður. Tað mesta er reinavetta (flagvella). Hagaritil eru bert hendinga lomb komin; sanna lembingin verður um mánaskittið. Menn hava skotið hópin av lomviga í seinastuni.

Famningar hava fingið fitt av fiski í seinastuni, men eisini har er nógur hávur.

Føroya listafelag, ið hevur lýsing í blaðnum í dag um myndaframsýning, kemur eisini at hava framsýning á Ólavsöku.